

POSTANOWIENIE

9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 9 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M. D. i A. O.

z udziałem A. N., M. N., M. O., K. O., L. O., M. R., B. R., G. R., M. R.1, W. W., A. B., R. B., A. B.1, Z. B., M. B., J. C., T. C., E. D., I. D., D. D., M. D.1, H. M., L. G., L. G.1, M. G., S. G., B. J., W. M. i K. M.

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej L.G.1, M. B. i I. D.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie

z 6 grudnia 2019 r., VI Ca 750/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z 20 września 2017 r. w pkt I zniósł współwłasność nieruchomości położonej w C. przy Alei [...] i al. [...] oznaczonej jako działka o numerze [...] k.m. [...] o powierzchni 0,1740 ha zabudowanej budynkiem frontowym, dwoma budynkami oficyn i budynkiem dobudówki, w ten sposób, że ustanowił w tych budynkach odrębną własność 17 lokali użytkowych i 10 lokali mieszkalnych.

Postanowieniem z 6 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej uczestnik L. G.1, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie wystąpiła nieważność postępowania apelacyjnego z powodu rozpoznania sprawy przez skład orzekający sprzeczny z ustawą a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W skardze kasacyjnej uczestniczki I. D. i M. B., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazały na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżących istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej

oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

O rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, co skarżący powinien wykazać powołując przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17). Rozbieżności w orzecznictwie uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie można utożsamiać z wielokierunkowością stosowania prawa, uzasadnioną bogactwem różnorodnych stanów faktycznych (zob. postanowienie SN z 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Jednak we wniosku uczestniczek nie wykazano istnienia rzeczywistych rozbieżności w orzecznictwie.

Nie sposób przyjąć, że w niniejszej sprawie miała miejsce nieważność postępowania, na którą powołuje się uczestnik. Raport z losowania (k. 7828 akt), na który zwraca uwagę skarżący dotyczył rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, a nie składu rozpoznającego apelację. Odnosząc się do zarzutów dotyczących bezstronności sędziego K. K., należy wskazać, że postanowieniem z 10 maja 2018 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił wniosek o wyłączenie tego sędziego (k. 7851-7852 akt).

Wskazany problem należy także analizować w kontekście aktualnych rozwiązań zawartych w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych. Zgodnie

bowiem z art. 55 § 4 tej ustawy przepisy o przydziale spraw, wyznaczaniu i zmianie składu sądu oraz delegowaniu sędziego na czas pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska nie ograniczają jurysdykcji sędziego i nie mogą być podstawą stwierdzenia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, nienależytego obsadzenia sądu lub udziału osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania w wydaniu orzeczenia. Wprawdzie ww. przepis w aktualnej wersji został wprowadzony w 2023 r., jednakże nie przeszkadza to w przyjęciu kierunku wykładni przepisów regulujących wskazane w nim instytucje.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Wywody zawarte w uzasadnieniach obu wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania, sprowadzają się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienia wniosków stanowią w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

[S.J.]

[al]